

Pioneres del documental llatinoamericà

El programa que ara us presentem agrupa una selecció de films documentals dirigits per les mestres del gènere a Llatinoamèrica i sorgeix de l'estreta col·laboració entre la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona i Casa Amèrica Catalunya.

Era un repte iniciar aquesta programació i posar a l'abast del públic un conjunt de films considerats pioners en la construcció d'un escenari cinematogràfic en el que el format del documental ha tingut un pes capital com a proposta discursiva-cultural, estètica i sobretot política.

Gran part de les formulacions sobre les transformacions econòmiques i socials del continent han tingut en el cinema documental no solament la seva útil i necessària visibilitat i difusió, sinó també una de les seves principals eines de materialització. Els documentals que presentem mostren espais d'enunciació capaços de propiciar la consciència necessària per fer aparèixer la necessitat de transformar i canviar les condicions respecte a conflictes endèmics com són el masclisme, la lluita per les condicions de treball i de salut en l'agricultura intensiva, el paper dels *sense terra* i finalment la confrontació entre els idearis revolucionaris i la pervivència del patriarcat.

Sara Gómez, Valeria Sarmiento i Marta Rodríguez, tres cineastes que sumades a Margot Benacerraf amb el seu film *Araya* (1959), que es programarà properament, constitueixen un dels espais de referència creatius més exemplars de la història del cinema llatinoamericà del segle XX.

I Pioneres del documental llatinoamericà

PROGRAMACIÓ

2 d'octubre 2015

De cierta manera, Sara Gómez

Cuba, 1974

Una observació de la societat cubana posterior al triomf de la revolució del 1959, a mig camí entre el documental i la ficció, realitzada per la primera directora afrocupana de la història.

16 d'octubre 2015

El hombre cuando es hombre, Valeria Sarmiento
França/Alemanya, 1982

A partir d'una indagació realitzada a Costa Rica, la directora recull diversos testimonis relacionats amb la concepció de l'amor romàntic i la pervivència de la cultura masculista en la cultura llatinoamericana.

23 d'octubre 2015

Amor, mujeres y flores, Marta Rodríguez i Jorge Silva
Colòmbia, 1989

Descripció de les condicions en què es realitza el conreu de les flors a Colòmbia, un treball precari, dut a terme gairebé exclusivament per dones, i exposat a productes tòxics i pesticides mortals.

II Pioneres del documental llatinoamericà

PROGRAMACIÓ

29 d'abril 2016

Araya, Margot Benacerraf (82'. Veneçuela. 1959)

Araya va ser el primer documental de factura llatinoamericana que va guanyar el primer premi al prestigiós Festival de Cinema de Cannes, al 1959. Està considerada una obra mestra del cinema llatinoamericà. Rodada a les salines de la península d'Araya, una àrida zona al nord-est de Veneçuela, el film descriu la forma de vida de les famílies que treballaven a les mines de sal, just abans que canviessin els seus mètodes més artesanals i pesats de treball per la mecanització industrial.

Margot Benacerraf captura les tasques dels treballadors i treballadores a les salines amb impactants imatges en blanc i negre que retraten tant el paisatge com els i les protagonistes. ***Araya*** va ser formulada com un poema simfònic, una composició en la qual la cinematografia, la música, el so i el llenguatge es combinen per crear un moviment i exploració màgics d'un indret desolat.

6 de maig 2016

Cosas de mujeres (Mèxic, 45', 1978) i **Rompiendo el silencio** (Mèxic, 42', 1979), de Rosa Martha Fernández

Cosas de mujeres, produït pel col·lectiu mexicà *Cine-Mujer*, denuncia el problema de l'avortament clandestí a Mèxic, tot exposant el cas d'una jove estudiant de Sociologia que té un embaràs no desitjat i és sotmesa a la humiliació d'un metge clandestí que li practica l'operació.

Rompiendo el silencio és una reflexió sobre les diverses formes de violència sexual: l'exercida per un aparell legal classista, la connivència de la institució eclesiàstica, i el rebuig i la discriminació social i familiar de les víctimes. El documental presenta, alhora, algunes alternatives comunitàries de recolzament a les dones agredides.

13 de maig 2016

Terra para Rose (Brasil, 84', 1987), de Tetê Moraes

El documental relata la història de Rose, una agricultora que, amb 1.500 famílies més, va participar en la gran ocupació d'una granja a Rio Grande do Sul. *Terra para Rose* aborda la sensible qüestió de la reforma agrària a Brasil, en el període de transició posterior al règim militar, tot descrivint l'aparició del moviment social, l'MST (Moviment dels treballadors rurals Sense Terra).